

Skarga (art. 227 k.p.a.) na przewlekłość postępowań legalizacyjnych prowadzonych przez Wojewodę Śląskiego oraz wniosek o działania nadzorcze

10 sierpnia 2026 r.

[imię i nazwisko usunięte]

[adres usunięty]

[adres usunięty]

e-mail: [e-mail usunięty], tel. [telefon usunięty]

adres do doręczeń elektronicznych: [ADE usunięty]

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
ul. Stefana Batorego 5, 02-591 Warszawa

Dotyczy: skarga w trybie art. 227 i nast. Kodeksu postępowania administracyjnego na organizację i terminowość postępowań legalizacyjnych prowadzonych przez Wojewodę Śląskiego oraz wniosek o podjęcie działań nadzorczych

Szanowni Państwo,

wnoszę – na podstawie art. 227 w zw. z art. 229 pkt 2 k.p.a. – skargę na działalność Wojewody Śląskiego w zakresie postępowań pobytowych i wnoszę o działania nadzorcze Ministerstwa wobec wojewodów.

Stan faktyczny:

1. Według tabeli załączonej do odpowiedzi MSWiA na interpelację nr 18089 (stan na 6 lipca 2026 r.) średni czas postępowań pobytowych pogorszył się względem 2023 r. w 15 z 16 województw: w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach wzrósł z 427 dni (2023) przez 637 (2025) do 658 dni, w Mazowieckim ze 153 do 394 dni; poprawę odnotowało wyłącznie województwo dolnośląskie – podczas gdy art. 11 ust. 1 dyrektywy (UE) 2021/1883 wymaga wydania decyzji w sprawie Niebieskiej Karty UE w 90 dni.
2. Wobec obywateli Ukrainy specustawa pomocowa zawiesza bieg terminów do 4 marca 2027 r., co w praktyce oznacza brak jakiegokolwiek terminu.
3. Od 27 kwietnia 2026 r. wnioski składa się wyłącznie elektronicznie przez MOS 2.0 – składanie jest dziś dostępne, lecz decyzje nadal nie zapadają: dwuletnich zaległości papierowych nigdy nie zmigrowano do systemu, a start MOS 2.0 (opóźniony o ok. dwa miesiące) przyniósł udokumentowane awarie techniczne i brak ścieżki dostępu dla profesjonalnych pełnomocników, co Zastępcą RPO sygnalizował prezesom NRA i KRRP w maju–czerwcu 2026 r.
4. Zaświadczenie MOS o złożeniu wniosku nie jest honorowane przez służby graniczne innych państw strefy Schengen – specjaliści w okresie oczekiwania nie mogą podróżować służbowo z pewnością prawną, co paraliżuje pracę w międzynarodowych firmach.
5. Rzecznik Praw Obywatelskich od lat sygnalizuje MSWiA tę przewlekłość; w wystąpieniu z 1 czerwca 2026 r. (XI.541.22.2025.DB) zapytał, czy resort pracuje nad rozwiązaniem legislacyjnym.
6. Projekt ustawy UD408 (MSWiA, lipiec 2026) przewiduje milczące załatwienie sprawy po 60 dniach – lecz wyłącznie dla obywateli Australii, Japonii, Korei Południowej, USA i Wielkiej Brytanii; obywateli Ukrainy pominęto.
7. Równolegle kolejne ustawy pogarszają sytuację właśnie pracujących podatników z państw trzecich: ustawa z 24.04.2025 r. (Dz.U. 2025 poz. 619), transponująca dyrektywę (UE) 2021/1883 z 18,5-miesięcznym opóźnieniem, w art. 20 ust. 4 zatrzymała dotychczasowych posiadaczy Niebieskiej Karty UE w uchylonym reżimie pełnej zmiany zezwolenia przy każdej zmianie pracodawcy, choć art. 15 dyrektywy dopuszcza po 12 miesiącach zatrudnienia co najwyżej notyfikację; ustawa z 20.03.2025 r. (Dz.U. 2025 poz. 621, art. 2 i art. 32 ust. 1) czyni pracę na warunkach innych niż wpisane w zezwoleniu – nawet awans – nielegalnym powierzaniem pracy z grzywną dla pracodawcy 3 000–50 000 zł (art. 84 ust. 1 i 13), a dla cudzoziemca z ryzykiem grzywny co najmniej 1 000 zł (art. 84 ust. 2 w zw. z art. 2 pkt 3 lit. c); ustawa z 12.09.2025 r. (Dz.U. 2025 poz. 1301) od 1.02.2026 r. odbiera świadczenie wychowawcze pracującemu rodzicowi-cudzoziemcowi już po jednym miesiącu przerwy w zatrudnieniu, zwalniając z testu jedynie dzieci posiadające obywatelstwo

polskie lub orzeczenie o niepełnosprawności; ustawa z 23.01.2026 r. (Dz.U. 2026 poz. 203) od 5.03.2026 r. odbiera posiadaczom zwykłych zezwoleń na pobyt i pracę prawo do jednoosobowej działalności gospodarczej; a art. 100d specustawy (mechanizm stosowany od 15.04.2022 r., obecnie do 4.03.2027 r.; art. 100c uchylony z dniem 5.03.2026 r.) wyłącza ponaglenie i skargę na bezczynność – jedyne prawne narzędzia przeciw opisanej wyżej zwłoce.

8. Przyczyna przewlekłości jest udokumentowana w aktach samego rządu: OSR ustawy wprowadzającej obowiązkowy MOS (druk sejmowy nr 1630) zawiera dziesięcioletnią tabelę skutków finansowych złożoną z samych myślników oraz klauzulę, że koszty „nie będą stanowić podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki”; pismem wniosków wojewodów o etaty odrzucono („Uwaga nie została uwzględniona”; kadry „leżą poza zakresem przedmiotowego projektu ustawy”); ostatecznie dedykowane etaty to 200 (2020) i 180 (2021) na cały kraj; NIK (P/23/069) ustaliła, że nowo zatrudnianym oferowano 53–64% średniej krajowej, 41% naborów kończyło się bez zatrudnienia kogokolwiek, najdłuższa sprawa trwała 2700 dni, a działania państwa były „nieproporcjonalne do potrzeb i nieskuteczne”; według Sprawozdań Szefa Służby Cywilnej urzędy wojewódzkie były w latach 2024–2025 na ostatnim miejscu w całej służbie cywilnej pod względem wzrostu płac, a wzrost zatrudnienia przypisywano zespołom ds. orzekania o niepełnosprawności, nigdy wydziałom spraw cudzoziemców; siedem odpowiedzi na interpelacje poselskie (nr 794, 3683, 3917, 10407, 11055, 12584, 18089) zbywa pytania o kadry tym samym skopiowanym akapitem o MOS; NSA orzekł (II OSK 2940/24, II OSK 1087/25), że organy „powinny były dostosować swoje zasoby organizacyjne i kadrowe”, dalsze zaś przedłużanie zawieszenia terminów „mogło nastąpić z naruszeniem zasady proporcjonalności”.

9. To nie jest kryzys ostatnich miesięcy: już kontrola NIK z 2019 r. („Państwo niegotowe na cudzoziemców”, lata 2014–2018) wykazała wzrost średniego czasu legalizacji z 64 dni (2014) do 206 dni (2018) i przypadki ponad 3-letnie, wskazując te same przyczyny — braki kadrowe i niedofinansowanie; RPO interweniuje w tej sprawie od 2018 r. Zdiagnozowany dekadę temu problem nie został naprawiony, lecz pogłębiony: 341 dni średnio (X.2025, odpowiedź na interpelację nr 12584), 658 dni na Śląsku (6.07.2026).

Wynik obecnego systemu jest w pełni przewidywalny, a posiadacze Niebieskich Kart UE oraz zwykłych zezwoleń na pobyt i pracę utknęli w tej kolejce już teraz.

Podkreślam przy tym rzecz zasadniczą: zapaść zdiagnozowana dekadę temu dotyczyła wszystkich cudzoziemców, lecz ciężary dokładane od 2022 r. spadają na jedną, tę samą grupę narodową — zawieszone terminy w sprawach pobytowych obywateli Ukrainy (art. 100d specustawy, do 4.03.2027 r.), wykluczenie ich z milczącej zgody w UD408, najdłuższy ustawowy zegar zastrzeżony dla ich jedynej ścieżki wyjścia (180 dni dla karty CUKR z art. 42l specustawy wobec 60 dni trybu ogólnego z art. 112a), świadczenie wychowawcze warunkowane testem aktywności z wyłączeniem jedynie dzieci posiadających obywatelstwo polskie lub orzeczenie o niepełnosprawności (Dz.U. 2025 poz. 1301), retrospektywna weryfikacja fotograficzna przez Straż Graniczną i zasilanie danymi o przekroczeniach granicy wobec osób, które posiadały status UKR, oraz prezydencki projekt karny wymierzony w symbole ich tożsamości narodowej (w komisji sejmowej od 17.07.2026 r.). Taka koncentracja obciążeń według obywatelstwa nie jest przypadkiem — jest wzorem, który wymaga oceny w kategoriach dyskryminacji ze względu na narodowość.

Wnoszę o:

- 1) rozszerzenie – w toku prowadzonych w Ministerstwie prac nad projektem UD408 – instytucji milczącego załatwienia sprawy (60 dni) na wszystkich obywateli państw trzecich, w tym obywateli Ukrainy i posiadaczy Niebieskiej Karty UE;
- 2) zainicjowanie zakończenia bezterminowego zawieszenia biegu terminów w postępowaniach legalizacyjnych, wynikającego ze specustawy pomocowej;
- 3) wydanie wojewodom wytycznych zapewniających dochowywanie 90-dniowego terminu z dyrektywy 2021/1883 w sprawach Niebieskiej Karty UE;
- 4) skontrolowanie organizacji pracy i obsady kadrowej wydziału spraw cudzoziemców Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego;
- 5) usunięcie wad systemu MOS 2.0 uniemożliwiających działanie profesjonalnych pełnomocników (art. 32 k.p.a.) oraz zapewnienie wojewodom dedykowanych etatów i środków na rozpatrywanie spraw – w miejsce klauzuli o niefinansowaniu z OSR druku nr 1630;

6) zainicjowanie uchylecia art. 20 ust. 4 ustawy z 24.04.2025 r. (Dz.U. 2025 poz. 619), tak aby notyfikacyjny tryb zmiany pracodawcy (art. 134 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach) objął również dotychczasowych posiadaczy Niebieskiej Karty UE;

7) poinformowanie mnie, jakie konkretne zmiany Ministerstwo wprowadzi i w jakim terminie – stosownie do art. 237 § 1 k.p.a. proszę o odpowiedź w ciągu miesiąca.

Państwo, które aspiruje do przewodzenia regionowi i przyciągania światowych talentów, nie może pozwolić, by jego urzędy wydawały kartę pobytu przez dwa lata – dokument, który Niemcy wydają w kilka tygodni. Naprawa tej praktyki to kwestia dobrego imienia Polski, jej rynku pracy i bazy podatkowej. Informuję, że równoległe wystąpienia skierowałem do Rzecznika Praw Obywatelskich oraz do Komisji Europejskiej (potwierdzenie SG-THEMIS z 10.08.2026 r.).

Uprzejmie przypominam, że zgodnie z art. 237 § 1 w zw. z art. 244 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego skarga/wniosek powinny zostać załatwione bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu miesiąca, a o sposobie załatwienia zawiadamia się wnoszącego (art. 238 § 1 KPA). Ufam, że odpowiedź zostanie udzielona w terminie.

Z wyrazami szacunku

[imię i nazwisko usunięte]

[e-mail usunięty], tel. [telefon usunięty]